

Nr 23.

Av herr Kyling m. fl., angående de kommunala tjänstetillsättningarna.

I motioner vid 1939 (I: 120, II: 347), 1946 (I: 101, II: 195), och 1948 (I: 148, II: 242) års lagtima riksdagar, väckta i båda kamrarna, hemställdes, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande sådana ändringar i kommunallagarna och eventuellt andra lagar och förordningar, att frågor om tillsättning av kommunala tjänster måtte kunna i större utsträckning än nu är fallet underkastas prövning i besvärsväg och därigenom i möjligaste mån garantier skapas för att vid sådana tjänsters tillsättning tillbörlig hänsyn tages till förtjänst och skicklighet.

Konstitutionsutskottets majoritet har i sina utlåtanden över dessa motioner förklarat sig vara av den mening, att inrättandet av kommunalt besvärsinstitut skulle innebära ett allvarligt intrång i den kommunala självbestämmanderätten, och har bl. a. av denna anledning avstyrkt motionerna. Riksdagen har i samtliga fall beslutat i anslutning till utskottets förslag.

Utvecklingen har dock klart visat behovet av en lagstiftning i motionernas syfte. Ett bättre tryggnad av objektiviteten vid tjänstetillsättningar och befordran är ett krav, som växer sig allt starkare inom de berörda tjänstemannakategorierna. Den kommunala självbestämmanderätten — som i och för sig är av grundläggande betydelse — kan icke få innebära risker för godtycke och åsidosättande av de principer, som i detta hänseende gälla för det svenska statsverkets vidkommande.

Särskild uppmärksamhet har kommit att riktas mot fall, då vid kommunala tjänstetillsättningar meritmässigt jämställda kvinnor diskriminerats. Vi erinra i sammanhanget om lagen av den 15 juni 1945 om kvinnas behörighet att inneha statstjänst eller annat uppdrag. Allmänhetens och tjänstemännens kritik är numera mycket vaken i dessa frågor, och det kan icke förnekas att förtroendet till de kommunala nämndernas objektivitet mångenstädes har rubbats.

Under hänvisning till vad här ovan anförts tillåta vi oss hemställa, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande sådan ändring i kommunallagarna samt andra lagar och författningar, att frå-

gan om tillsättning av kommunala tjänster må kunna i större utsträckning än nu är fallet underkastas prövning i besvärsväg.

Stockholm den 17 januari 1950.

Folke Kyling.

P. Hj. Fagerholm.

Alarik Hagård.

Eric Nilsson

i Svalöv.